

BIBLIOGRAPHY

- BERTOLETTI (2014): Nello Bertolletti, *Un'antica versione italiana dell'alba di Giraut de Bornel*, Rome: Edizioni di Storia e Letteratura.
- DI GIROLAMO (2015): Costanzo Di Girolamo, «L'alba ambrosiana», *Medioevo romanzo*, 39, ps. 404-418.
- KAY (2013): Sarah Kay, *Parrots and Nightingales. Troubadour Quotations and the Development of European Poetry*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- PADEN (1995): William D. Paden, «Manuscripts», F. R. P. Akehurst and Judith M. Davis, *A Handbook of the Troubadours*, Berkeley - Los Angeles - London: University of California Press, ps. 307-333.

Estudis Medievals en Homenatge a Curt Wittlin

PHILIP D. RASICO

Vanderbilt University (Nashville, Tennessee, EUA)
philip.d.rasico@vanderbilt.edu

- BADIA, CASANOVA & HAUF (2015): Lola Badia, Emili Casanova i Albert Hauf (eds.), *Studia Mediaevalia Curt Wittlin Dicata / Mediaeval Studies in Honour [of] Curt Wittlin / Estudis Medievals en Homenatge a Curt Wittlin*, Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana; «Symposia Philologica», 25.

Amb aquesta miscel·lània d'estudis tant els editors com els autors dels treballs que constitueixen el volum han volgut retre homenatge a un dels més distingits i més prolífics romanistes de la segona meitat del segle *xx* i de la primera dècada del *xxi*, la investigació del qual està enfocada principalment en temes literaris, lingüístics i culturals medievals corresponents a les terres de llengua catalana peninsulars.

Curt J. Wittlin (Reinach, Suïssa 1941), el nom del qual s'escrivia Kurt anteriorment a la seva emigració a l'Amèrica del Nord l'any 1965, el mateix any en què va doctorar-se a la Universitat de Basilea en filologia iberoromànica, lingüística francesa i literatura italiana amb una tesi, dirigida per Germà Colón, sobre la traducció catalana realitzada per Guillem de Copons del *Libre del tresor* de Brunetto Latini. A l'Amèrica del Nord Wittlin va iniciar la seva carrera docent als Estats Units, i concretament a Union College, situat a l'estat de Kentucky, on va treballar durant un parell d'anys abans d'incorporar-se el 1967 a la facultat de lletres de la Universitat de Saskatchewan (Saskatoon, Saskatchewan, Canadà). Seria en aquesta universitat canadenca on Wittlin desenvoluparia la major part de

les seves activitats docents i investigadores fins al 2000, any en què se'n va jubilar. Cal esmentar a més que, ultra la seva abundosa producció filològica, Wittlin també ha rebut nombroses distincions acadèmiques, com ara el nomenament com a membre numerari de la Royal Society of Canada (1988); el premi Lluís Nicolau d'Olwer (1989); el premi *Serra d'Or* (1996); l'elecció com a membre corresponent de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (1997); el Premi Internacional Catalonia (1999); la Creu de Sant Jordi concedida per la Generalitat de Catalunya (2000); i el nomenament com a membre corresponent de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona (2004), entre d'altres.

El volum *Studia Mediaevalia / Mediaeval Studies / Estudios Medievales en Homenatge a Curt Wittlin* està format per un Pròleg signat pels tres editors; dos articles de tipus biobibliogràfic sobre la persona i l'obra de Wittlin; a més de vint-i-dues aportacions escrites per vint-i-quatre autors diferents (tres treballs són d'autoria doble amb un coautor responsable de dos articles diferents).

A continuació del Pròleg (ps. 7-8) apareixen els treballs d'August Bover i Font: «Curt J. Wittlin, nota biogràfica i bibliogràfica» (ps. 9-28),¹ i de Julio Torres-Recinos: «Curt Wittlin: erudición, trabajo y calor humano» (ps. 29-32), el segon dels quals acaba amb dos poemes originals dedicats a Wittlin i a la seva muller Marie-Louise.

Com s'ha remarcat suara, el gruix de la miscel·lània dedicada a Curt Wittlin correspon a vint-i-dos articles sobre temes relacionats si fa no fa amb algunes de les àrees de recerca de l'homenatjat:

Rafael Alemany Ferrer: «Els elements d'articulació interna en les proses mitològiques de Joan Roís de Corella» (ps. 33-50), article en què l'autor analitza un conjunt de quinze narracions breus de Roís de Corella.

Lola Badia / Jaume Torró: «Ambient internacional i cultura de cort al *Curial e Güelfa*: primer suplement a l'edició de Quaderns Crema 2011» (ps. 51-66), estudi en què els coautors destaquen l'ambient cortès i internacional que caracteritza *Curial e Güelfa*, obra anònima escrita al final del segle xv en un català supradialectal sota la influència de la llengua administrativa corresponent a la cancelleria d'Alfons IV el Magnànim.

Lluís Brines: «Eiximenis i la ciència» (ps. 67-79), treball que examina l'empirisme i l'experimentalisme que caracteritzen l'obra del frare franciscà.

Lluís Cabré / Jaume Torró: «La data de naixement de Bernat Metge i d'Antoni Febrer, notaris i escriptors» (ps. 81-85), consideren la datació del naixement dels dos escriptors del segle xiv i proposen per a Metge els anys 1350-1352 i per a Febrer el 1374.

1. Cal notar que entre les publicacions citades de Wittlin, hi manquen la coedició (amb Philip D. Rasico) de les *Actes del Cinquè Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-Amèrica* (Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988), i també (amb Philip D. Rasico i Donna M. Rogers) la del número especial de la *Catalan Review* (vol. XIII: 1-2, 1999): *Homage Volume for Professor Joseph Gulsoy*.

Rosanna Cantavella: «Expressions multiplicatives en textos catalans medievals» (ps. 87-101), analitza l'ús adjectival del numeral multiplicatiu *doble* en textos catalans dels segles XIII-XV.

Antònia Carré: «La traducció catalana abreujada del *Regiment de sanitat* d'Arnau de Vilanova és un abreujament de la traducció de Berenguer Sarriera?» (ps. 103-115), planteja la tesi que l'anònima traducció catalana abreujada del *Regiment de sanitat* podria representar una versió catalana no basada en la versió realitzada per Berenguer Sarriera anteriorment a l'any 1310, tal com suggereix una traducció hebrea feta per Israel ben Jucef Caslarí.

Emili Casanova: «La xàvega dels notaris de 1604: edició i estudi» (ps. 117-136), presenta una edició filològica juntament amb una anàlisi lèxica d'un text satíric valencià el manuscrit de base del qual, que data de la darrereria del segle XVI o de l'inici del segle XVII, es conserva a la Real Academia de la Historia (Madrid).

Peter Cocozzella: «Ekphrasis and the Mirrored Image: The Allegory of Despair in *La noche* by Francesc Moner, a Catalan Writer of the Late Fifteenth Century» (ps. 137-155), analitza la relació entre *La noche* de Francesc Moner i un gravat sobre aquesta obra publicat per l'impressor barceloní Carles Amorós l'any 1528.

Germà Colón Domènech: «Entre la llengua i la història: Lluís Revest, valencià exemplar» (ps. 157-165), examina la vida, i especialment l'obra filològica i històrica, de Lluís Revest (València 1[8]92 - Castelló de la Plana 1963), bibliotecari, arxiver i cronista de la ciutat de Castelló de la Plana.

Maria Conca / Josep Guia: «Edicions i paratextos d'obres de finals del segle XV» (ps. 167-188), treball ben il·lustrat, amb reproduccions d'exemples textuais, sobre edicions de temàtica religiosa impreses a València durant el darrer quart del segle XV, incloent-hi *Lo quart del Cartoixà* (1495) i el *Vita Christi* (1497), entre d'altres obres.

Marinela Garcia Sempere: «Consideracions al voltant de la transmissió impresa de les obres dels escriptors del segle XV; sobre Miquel Ortigues» (ps. 189-201), revisa el text de la primera composició del *Cançoner devot: Lo plant de la Verge Maria* atribuït al notari valencià Miquel Ortigues i conservat en edicions dels segles XVI-XIX.

Joseph Gulsoy: «L'expressió *mo e issa* en *La Divina Comèdia*» (ps. 203-219), estudia la història dels mots *mo* i *issa* dins l'obra de Dant i relaciona l'expressió *mo e issa* amb la comanda marinera *issa* 'tira (de la corda)' derivada del verb nàutic italià *issare* 'hissare'; i amb *mo*, una forma abreujada de la comanda també marinera *mòla* 'afluixa o solta (la corda)' derivada de l'imperatiu de *molar*, variant dialectal de l'italià *mollare* 'allentare una fune o catena a poco a poco'.

Albert Hauf: «La solució a un enigma: L'*Speculum Animae* (SA) i L'*Ars Vitae Contemplativae* (AV)» (ps. 221-236), analitza les pintures dels tres primers folis de l'SA en relació amb una sèrie de xilografies dels folis inicials de l'AV.

Llúcia Martín Pascual: «El *Llibre del tresor*, compendi de sabers medievals sobre filosofia natural» (ps. 237-255), considera diversos elements del món animal

descrits en el *Llibre del tresor* (ps. 1260-1266) de Brunetto Latini, els quals apareixen en d'altres obres literàries medievals, com ara les de Pere March, Guillem de Torroella, Anselm Turmeda o Joanot Martorell.

Tomàs Martínez Romero: «*Encontre d'amor*: un poema de Joan Escrivà al *Jardinet d'orats*» (ps. 257-270), destaca la importància i les característiques particulars de l'única obra en solitari produïda pel noble valencià Joan Escrivà, mestre racional del Regne entre 1477 i 1501.

Montserrat Piera: «'E deya que açò devia sobiranament esquivar dona d'orde': Francisc Eiximenis i les monges a *Lo llibre de les dones*» (ps. 271-288), examina el tema de les monges en *Lo llibre de les dones* d'Eiximenis, obra en què l'autor hi dedica més de 420 pàgines.

Josep Pujol: «Dues notes sobre la circulació catalana de textos artúrics francesos: el *Cligès* de Chrétien de Troyes (1410) i *La mort artu* (1319)» (ps. 289-300), examina a base de testimonis documentals la recepció a Catalunya de la literatura francesa de tradició artúrica.

Xavier Renedo: «Idees i prejudicis d'Eiximenis sobre la poesia» (ps. 301-322), estudia la visió d'Eiximenis respecte a la poesia, un gènere que el frare gironí i escriptor escolàstic no semblava apreciar gaire i que no defensava enlloc de la seva vasta obra literària.

Jaume Riera i Sans: «Un nou manuscrit i una versió aragonesa del *Cercapou*» (ps. 323-332), aporta nous materials manuscrits juntament amb noves reflexions entorn del *Cercapou* de Francisc Eiximenis.

Josep E. Rubio: «Alguns apunts sobre Salzinger com a traductor de Llull» (ps. 333-339), demostra com Iu Salzinger (1669-1728), editor de textos de Ramon Llull en català i també en llatí, féu servir la versió catalana per tal d'establir i alhora completar la llatina.

Beatrice Schmid: «La semàntica del verb *entendre* al *Dotzè llibre del crestià*» (ps. 341-351), examina en detall la polisèmia del verb *entendre* en el *Dotzè* d'Eiximenis i en el català antic en general.

Jill R. Webster: «Una mirada al tractament dels marginats i mal adaptats en el Regne de València entre 1350-1450» (ps. 353-361), correspon a l'únic estudi estrictament històricosocial del volum. S'hi consideren els problemes socials de la vida urbana medieval a base de la representació dels sectors marginats dels territoris de la Corona d'Aragó en l'obra de Francisc Eiximenis.

El llibre *Studia Mediaevalia / Mediaeval Studies / Estudios Medievales* en homenatge a Curt Wittlin recull i ofereix tant al lector especialitzat com al públic d'un nivell de cultura mitjà una col·lecció interessant i valuosa de treballs de caràcter literari, lingüístic o històric entorn d'un bon nombre de temes tractats pel mateix Wittlin, o si més no relacionats indirectament amb aquests, al llarg de la seva distingida vida professional.

El volum conclou amb un índex general seguit d'una *Tabula Gratulatoria* signada per trenta individus o entitats culturals.